

170119

**Riktlinjer för Verksamhetsförlagd utbildning inom
Förskollärarytbildningen
UVK3: Specialpedagogik
VT-17**

VFU-ledare Förskola:

Yvonne P-Hildingsson

yvhi@hh.se

035-167522

Verksamhetsförlagd utbildning inom UVK3

Jag som kommer att möta Dig i kursen ser fram emot att få träffa Er alla och hoppas på en lärorik tid tillsammans. Ett viktigt inslag i högskolans läraryrkeprogram är **verksamhetsförlagd utbildning (VFU)**. Här följer kursbeskrivning och riktlinjer för VFU.

Målet med VFU är att få en växelverkan mellan den högskoleförlagda och den verksamhetsförlagda utbildningen. Genom att koppla VFU-perioder till ämnesstudierna ges du möjligheter att fördjupa dina kunskaper genom att använda dessa i den yrkespraktiken. Du ska ges utrymme att reflektera över kunskapssyn, kunskapsinnehåll och kunskapsurval för att uppnå progression i den verksamhetsförlagda utbildningen. Under handledning utvecklar du din yrkesroll i relation till hur barn/elever lär. Du förväntas ta allt större ansvar ju längre du har kommit i utbildningen.

I riktlinjer för VFU redovisas kursens innehåll och vilka krav som ställs på dig som student. Kursen bygger på att du tar ett eget ansvar för dina studier i form av närvaro, engagemang, litteraturstudier samt inlämningsuppgifter.

Ny betygsskala för VFU-kurser! Enligt en förändring av högskoleförordningen ska lärarstudenter som antas fr.o.m. vårterminen 2015 få graderade betyg i VFU-kurser som omfattar mer än 3 hp. För Högskolan i Halmstads del innebär det att det införs en tregradig betygsskala, med betygen U, G och VG, på VFU3, VFU4, VFU5 & VFU6.

I termin 4 har du VFU i förskola under vecka **7-10**. Det är viktigt att du som student tar aktiv del i arbetet från första dagen. Ditt mål under dessa veckor är att aktivt delta i förskolans verksamhet och reflektera över ditt pedagogiska ledarskap, professionsutveckling samt läroplanens betydelse för ditt arbete som förskollärare. Tid motsvarande **1 dag under första veckans VFU är vikt åt observationer på förskolan**. Mer information om detta ges av kursansvarig.

Allmän och specifik information om VFU kan du hitta via länken: www.hh.se/vfu

Klicka på **Förskollärare** i vänsterkanten så kan du och din VFU-lärare finna det mesta ni behöver inför din VFU-period.

Registerutdrag. Enligt skollagen (2010:800) måste alla lärarstudenter visa utdrag ur belastningsregistret för förskolechef i det VFU-område där de gör VFU. Ha alltid ett aktuellt registerutdrag i din VFU-pärm! Länk till Polisen finns på hemsidan för VFU, se länk ovan.

VFU-handbok. I VFU-handboken finns svar på de flesta frågorna kring VFU för student och handledare. Det är viktigt att du läser igenom VFU-handboken noga före din VFU-period.

VFU-Kursens mål. (se kursplan, UV6012, observera att målen nedan enbart visar mål som helt eller delvis är VFU-relaterade mål)

Efter avslutad delkurs förväntas studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- använda olika specialpedagogiska teoretiska perspektiv och begrepp ur ett inkluderande perspektiv

- uttrycka förskolans styrdokument ur ett inkluderande perspektiv

Färdighet och förmåga

- tillämpa pedagogisk differentiering och likvärdighet i förskolans pedagogiska verksamhet
- i enlighet med förskolans styrdokument planera och genomföra pedagogisk verksamhet anpassad till alla barns förutsättningar, delaktighet och lärande.
- visa självständig förmåga att ta egna initiativ till kontakt och kommunikation med såväl barn som vuxna med hänsyn till vad situationen kräver

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- problematisera etiska dilemman som kan uppstå i relationen mellan dokumentation, vårdnadshavare och barn i behov av stöd
- kritiskt granska pedagogers förhållningssätt samt egen progression i pedagogiskt arbete
- värdera pedagogiska situationer utifrån beaktande av varje barns rättigheter
- med utgångspunkt i förskolans styrdokument problematisera eget och andras förhållningssätt gentemot barn, förskola och hem för att identifiera ytterligare behov av kunskap och utveckla sin kompetens

Kursmoment (alla VFU-relaterade moment inom kursen är obligatoriska)

6 februari VFU-information

Vi går igenom riktlinjer för VFU, dvs. allt som rör denna VFU-period: uppgifter, progressionsmatris, omdömesblankett/självvärdering, VFU-besök, ny betygsskala, examinationskrav mm. Vad händer om du inte blir godkänd på VFU'n? Egna mål inför VFU-perioden skrivs. Vad är din nuvarande kompetens? Vad vill du få möjlighet att utveckla under VFU3? Vilka strategier har du för att nå dina mål? Vad behöver du för stöd och utmaningar från din VFU-lärare? Se omdömeblankett, progressionsmatris, examensmål och din skriftliga reflektion från VFU1 & VFU2 när du formulerar eget mål för VFU3. Eget mål skrivs in på omdömesblanketten.

Information och diskussion kring hur den kursrelaterade uppgiften och VFU-uppgiften går att kombinera och stödja varandra.

Förberedelser: Läs igenom Riktlinjer för VFU och VFU-handboken. I VFU-handboken finns svar på de flesta frågorna kring VFU för student och VFU-lärare.

Med anledning av ny betygsskala för VFU3 kommer din VFU-lärare att bjudas in till en workshop **fredagen den 17 februari**. Se inbjudan på vår hemsida och på Blackboard! Du som student får gå in och ersätta din VFU-lärare under den tiden, eftersom det är Högskolan som bjuder in till kompetensutveckling. Tiden får räknas som VFU! Naturligtvis har du rätt att få handledning av någon annan på förskolan den dagen.

Handledning före en VFU-period ser olika ut beroende på var du befinner dig i utbildningen, men det är viktigt att du och din VFU-lärare får tid för förhandledning före VFU-periodens start. Exempel på sådant som kan vara viktigt att gå igenom:

- Gå tillbaka och starta i förra VFU-periodens omdöme. Vad är dina utmaningar under VFU3? Hur kan du själv och din VFU-lärare möjliggöra för dig att arbeta med det som är dina utmaningar? Vilket stöd behöver du? Vad innebär en ökad grad av självständighet? Se progressionsmatris och examensmål.

- Presenterar din VFU-uppgift och ditt eget personliga mål. Gå igenom omdömesblankettens kriterier. Vad betyder kriterierna? Vilken bild har du av vad du behöver göra för att nå upp till målet? Vilka förutsättningar behöver din VFU-lärare skapa för att du ska kunna nå upp till målen? Hur ska du själv och din VFU-lärare utmana dig?
- Hur kan handledningen organiseras, tid och plats etc? Du har rätt till att få **1-2 timmars enskild handledning i veckan**. Planera in tider för handledning från börja!
- Hur och när ska summativ och formativ bedömning av ditt arbete ges?
- Vilka moment ska du ansvara för?
- När ska planering göras? Hur kan/ska en planering se ut? Hur ska/kan en utvärdering göras och se ut?
- Vilka tider gäller?
- Vad innebär "ett inkluderande perspektiv"?
- Övrigt som kan vara aktuellt diskutera innan VFU-perioden!

21 mars Uppföljningsseminarium VFU3

YH

Ni delger varandra laget runt, era erfarenheter från VFU-perioden med utgångspunkt i delkursens innehåll. Ta med din analys av filmningsuppgiften, den ligger till grund för vad vi talar om på seminariet. Analysen görs **skriftligt** men lämnas inte in för bedömning.

Ta även med påskriften omdömesblankett, lämnas till Yvonne Hildingsson (om du inte gjort alla dina 20 dagar ännu, lämnas omdömesblanketten in så fort dagarna är gjorda).

VFU-uppgifter

Du ska under din VFU:

- **skriva loggbok** varje dag och reflektera över vad du är med om i verksamheten. Kombinerar med observationsuppgiften inom delkursen (se kursbeskrivning). Använd gärna loggarna som finns i slutet av detta dokument eller i kursbeskrivningen. Reflektera över förskolans vardag i relation till innehållet och kurslitteraturen i UVK3: Specialpedagogik. Innehållet i denna loggbok ligger till grund för vilka frågeställningar du tar med dig till handledningen med din VFU-lärare. Syftet är att utveckla förmågan att reflektera genom systematik och fokus, på det som kan göra skillnad för studentens egen/barnens lärande och utveckling. HUR reflektionen görs är viktigt, inte bara ATT den görs. **Varje vecka gör du en skriftlig reflektion som lämnas in till din VFU-lärare, och den bildar underlag för del av er handledning tillsammans.** (Kriterie G i progressionsmatrisen, bedömningsområde C i omdömesblanketten.)
- tillsammans med din VFU-lärare **planera, genomföra, dokumentera och utvärdera ett tema/projekt** med vald barngrupp med utgångspunkt **i ett inkluderande perspektiv**. Genomför temat/projektet och reflektera (både skriftligt och muntligt) kontinuerligt tillsammans med din VFU-lärare över barns lärprocesser och vilka förutsättningar barnen erbjuds, när det gäller bekräftelse, utmaningar och delaktighet inom temat/projektet ram.
- **filma minst två pedagogiska aktiviteter** (eller rutinsituationer) med dig som huvudperson, en i början av din VFU-period och en i slutet. Reflektera och kritiskt granska ditt eget förhållningssätt utifrån för kursen relevanta frågeställningar. Exempel på mer allmänna frågor, specificera dem gärna utifrån kursens innehåll: Vad är du nyfiken på att veta om dig själv när det gäller ....? Hur verkar du tänka kring barn i den här situationen? Utifrån vilken teori om barn verkar du agera/planera? Hur verkar du tänka kring lärande när du organiserar

ett lärtillfälle på detta sätt? Hur stimuleras och utmanas barnen via exempelvis dina frågor? Vad är det för förgivettaganden om barn du gör i aktiviteten/planeringen/temat? Etc. Se filmerna flera gånger, gärna tillsammans med din VFU-lärare, och gör en skriftlig analys med hjälp av trippellogg (se kursbeskrivning). Använd relevant kurslitteratur som stöd. Sammanfatta din analys om vad du lärt dig om dig själv genom filmningen och ta med till uppföljningsseminariet. Kombinera gärna denna uppgift med din utvärdering av din egen insats!

- tillsammans med din VFU-lärare/arbetslaget **välja en artikel** eller kapitel ur valfri pedagogisk litteratur eller facktidning med inriktning mot specialpedagogik/pedagogisk dokumentation, att **läsa och diskutera** under ett handledningspass.
- gå tillbaka till dina självvärderingar och utvärderingar av din egen insats från VFU1 & VFU2. Läs igenom dem. Skriv en ny **utvärdering av din egen insats** på ca 2 A4-sidor, där du utvärderar/självvärderar din egen insats på förskolan under VFU3 utifrån VFU-periodens mål och dina personliga mål. **Formulera skriftligt hur din pedagogiska grundsyn ser ut just nu.** Kan du se en progression, beskriv den i så fall, ge exempel. Använd dig gärna av progressionsmatrisens kriterier. Vad är skillnaden hos dig som gör en skillnad för barns lärande och utveckling? Vad är din nuvarande kompetens? Vad är din önskvärda framtida kompetens? Gör kopplingar till relevant kurslitteratur. Skickas via epost senast **170322** till Yvonne Hildingsson.

VFU-besök

Det kommer att genomföras ett VFU-besök under din VFU-period. På Blackboard kommer det att finnas en lista på vem som besöker just dig. Du ansvarar för att i god tid ta kontakt med besökande lärare för att bestämma tid. Tänk på att de flesta besökande lärare arbetar i förskolan, eller motsvarande verksamhet och behöver god framförhållning och de inte alltid kan komma när det passar just er perfekt! Ni som gör VFU på samma förskola eller i kommuner utanför Halmstad, behöver samordna era besök! Inget genomfört VFU-besök betyder underkänd VFU (gäller om VFU-ansvarig och berörd student, inte är överens om att skjuta på besöket!). Är det omöjligt att komma överens om tider, kontakta Yvonne Hildingsson.

Besöket beräknas ta ca 2.5 timmar, varav du är aktiv med en barngrupp högst 20-30 minuter. Resten av tiden ägnas åt ett **trepartssamtal mellan besökande lärare, student och VFU-lärare**. Samtalet tar utgångspunkt i din aktivitet, och progressionsmatrisen och omdömesblankettens kriterier är i fokus. Du som student förväntas **aktivt reflektera och värdera din egen insats** gentemot teorier om barn/lärande samt din planerings mål och progressionsmatrisens kriterier.

Inför besöket skickar du en **planering över aktiviteten till besökande lärare 2 dagar före besöket** eller enligt överenskommelse. Tänk på att planeringen ska innehålla (förutom vad och varför mm) en tydlig beskrivning av dina **HUR**. (Ex. Skriv inte bara att du ska samtala med barn om teknik, utan beskriv HUR det samtalet ska gå till, och skriv exakt vilka frågor du planerar att ställa. Det betyder inte att du måste i aktiviteten ställa exakt dessa frågor, utan är ett underlag för besökande lärare att få syn på din pedagogiska grundsyn). I beskrivningen av HUR kan din syn på barn och lärande bli synlig, och blir en del av trepartssamtalet. Planeringen är i huvudsak till för att vara väl förberedd mentalt på din aktivitet, ha tänkt efter före, inte för att genomföras till punkt och pricka.

Efter VFU-besöket skriver besökande lärare en besöksrapport som lämnas till kursansvarig för VFU. Du ska vara informerad om vad som skrivs i denna rapport och har även möjlighet att ta del av den efteråt via kursansvarig.

VFU-dokumentation

Du ska dokumentera dina VFU-perioder under hela utbildningen. Pärmen ska följa dig under alla dina VFU-perioder under utbildningen och vara ett levande dokument. Här ska du samla allt som kan vara viktiga underlag för att kunna se din personliga och yrkesmässiga utveckling till färdig förskollärare.

Följande punkter finns i ditt register:

- VFU-perioder och placeringar
- aktuell kurs/VFU-information
- utdrag ur belastningsregistret/ansvar och sekretess
- checklista för VFU
- närvaro-/omdömesblanketter
- exempel på pedagogiska planeringar
- aktiviteter, uppgifter och prov
- loggbok och reflektioner

Registerutdrag: Enligt skollagen (2010:800) måste alla lärarstudenter visa utdrag ur belastningsregistret för förskolechef i det VFU-område där de gör VFU. Ha alltid ett aktuellt registerutdrag i din VFU-pärm! Länk till Polisen finns på VFU-hemsidan.

Närvaro/Frånvaro

All frånvaro tas igen inom innevarande termin. *Du har rätt till dina VFU-dagar!* När frånvaro kan tas igen bestäms i samråd med din VFU-lärare. Lämna in din närvaro-/ omdömesblankett när **alla** dagar är gjorda. När du tar igen dagar är det viktigt att det görs på ett sätt så att kvaliteten står i fokus. Det innebär så sammanhängande som möjligt. Ta kontakt med VFU-ansvarig vid längre frånvaro (4 dagar eller mer).

Närvaro- och omdömesblanketten finns att ladda ner från vår hemsida: www.hh.se/vfu

Glöm inte att spara en kopia av ditt omdöme i din VFU-pärm.

Kurskrav

Lärandet under kursens gång bygger på att du är närvarande vid VFU-seminarium och andra moment som utgör kursens lärarledda tid. Skriftlig komplettering erfordras om du inte kan närvara vid de obligatoriska tillfällena (seminarierna). Studenten har själv ansvar för att ta del av eventuellt material som krävs för komplettering.

Betyg och bedömningsgrunder

För den i kursen ingående VFU'n gäller betyget Godkänd, Underkänd & Väl Godkänd. För godkänt krävs att samtliga uppgifter utförts, ett aktivt deltagande i seminariediskussionerna och inlämnande av närvarorapport och omdöme (med uppfyllda mål) från dina dagar på förskolan, signerad av din

VFU-lärare. Blir du underkänd kommer du att ges möjlighet att komplettera de punkter som brister. Vid ej godkänd VFU genomförs ett vägledningssamtal och du har möjlighet att göra om din VFU en gång.

Examination av VFU3:

1. Förberedelse inför och **aktivt** deltagande i kursens obligatoriska VFU-seminarier både före och efter VFU-perioden.
2. Ifylld och underskriven närvaro- och omdömesblankett med uppnådda mål för VFU-perioden + en ifylld självvärdering. Spara en kopia i din VFU-pärm.
3. "Skriftlig utvärdering av din egen insats" efter VFU-periodens slut. Mailas till Yvonne Hildingsson. Spara en kopia i din VFU-pärm.
4. Genomfört och godkänt VFU-besök (om inget annat är överenskommet).

Tänk på att det inte finns några misslyckanden, bara erfarenheter!

Yvonne P-Hildingsson, VFU-ledare Förskola, yvhi@hh.se

Exempel på loggar att använda under VFU-perioden. Gör den gärna mer personlig och kursspecifik så att den passar just dig!

Beskriv en händelse från förskolans verksamhet	Personlig reflektion kring det du var med om. Tankar, frågor, problematisering. Koppling till litteratur/egna erfarenheter (Din VFU-lärares reflektioner)	Gör en metareflekation kring händelsen och din reflektion (vad är det som gör att du tänker just så?) och formulera en eller flera frågor att diskutera med handledaren, och/eller ta med till uppföljningsseminariet
--	---	---

Exempel på "observationslogg"

Beskriv vad som hände:	Dina personliga reflektioner Vilka nya frågor väcktes?	Hur går du vidare? Vad får detta för konsekvenser? Vad omprövar du?
------------------------	---	---